

Kooperatifin Bankada Bulunan Parasının Fon Hesabında Değerlendirilmesi Durumunda Vergi İstisnası hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-60938891-125[KVK:1-2]-29924
Tarih	27.06.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Edirne Defterdarlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-60938891-125[KVK:1-2]-29924

27.06.2025

Konu : Kooperatifin Bankada Bulunan Parasının Fon Hesabında Değerlendirilmesi
Durumunda Vergi İstisnası

İlgi : 17.01.2024 tarih ve 6105 sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden; kurumlar vergisi yönünden mükellefiyet kaydı bulunan Kooperatifinizin bankada bulunan paralarının fon hesabında değerlendirildiği, söz konusu fonlardan elde edilen gelir ve kazançların muhasebe kaydı açısından faiz geliri olduğu düşünülmektedir. Kurumlar vergisi beyannamesi ve kurum geçici vergi beyannamesi ile beyan edilip ödendiği, ekte yer alan yatırım fonlarından elde etmiş olduğunuz gelir ve kazançların her türlü vergi ve harçtan muaf olduğunun banka yetkilileri tarafından tarafınıza bildirilmesi üzerine söz konusu yatırım

fonu katılma paylarından elde etmiş olduğunuz gelir ve kazançların vergiye tabi olup olmadığı hususunda tereddüde düşüldüğü belirtilerek konu hakkında görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

1- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinde menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elde tutulması ve elden çıkarılmasından sağlanan gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiş olup anılan maddenin;

- Birinci fıkrasında, "*Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;*

a) *Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,*

b) *Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,*

c) *Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),*

d) *Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler*

üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için bu oran % 0 olarak uygulanır.

...",

- Beşinci fıkrasında, "*Gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca yapılacak tevkifatı etkilemez...."*

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, geçici 67 nci maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslara ilişkin açıklamaların yer aldığı 277 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "2. 6009 Sayılı Kanunla Geçici 67 nci Maddede Yapılan Değişikliklere İlişkin Açıklamalar" başlıklı bölümünde, "*2.1. Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrasında*

yapılan değişiklik 193 sayılı Kanunun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında, banka ve aracı kurumların menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarından elde edilen gelirler üzerinden yapmakla yükümlü oldukları tevkifat, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için 1/10/2010 tarihinden itibaren % 0 oranında uygulanacaktır.

Bu durumda söz konusu yasal düzenleme çerçevesinde;

- Sermaye şirketlerinin (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile benzer nitelikteki yabancı kurumlar),
 - Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlar ile bu fonlara benzer yabancı fonların,
 - Münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenlerin geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında elde ettikleri gelirleri üzerinden % 0 oranında
- tevkifat yapılacaktır.

...

Dolayısıyla, yukarıda belirlenenler dışında kalanların geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında 1/10/2010 tarihinden itibaren elde ettikleri gelirler, 27/9/2010 tarihli ve 2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca % 10 oranında tevkifata tabi tutulacaktır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalara göre, yatırım fonu katılma paylarından elde edilen gelir ve kazançlar Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında tevkif yoluyla vergilendirilmekte olup yatırım fonlarından elde edilenler dahil, anılan fıkra kapsamında 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olan yabancı kurumsal yatırımcılarca elde edilen gelirler için tevkifat oranı %0 olarak uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılanlar dışında kalan kurumlar ile gerçek kişilerce söz konusu (1) numaralı fıkra kapsamında elde edilen gelirler için 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiş olan tevkifat oranı % 10 olmakla birlikte, anılan Bakanlar Kurulu Kararının geçici 3 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında (değişken, karma, eurobond, dış borçlanma, yabancı, serbest fonlar ve unvanında "döviz" ifadesi geçen yatırım fonları hariç) yatırım fonu katılma paylarından elde edilen gelir ve kazançlar üzerinden, 23/12/2020-1/5/2024 tarihleri arasında iktisap edilenler için %0, 1/5/2024-31/10/2024 tarihleri arasında iktisap edilenler için %7,5, 1/11/2024-31/1/2025 tarihleri arasında iktisap edilenler için %10, 1/2/2025 tarihinden itibaren iktisap edilenler için ise %15 oranlarında tevkifat yapılması söz konusudur.

Buna göre, Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında yer almayan Kooperatifinin yatırım fonu katılma paylarından elde etmiş olduğu gelir ve kazançları üzerinden Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası hükümleri gereği gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmekte olup, işleme aracılık eden banka veya aracı kurum tarafından katılma paylarının iktisap edildiği tarihe göre 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilmiş olan oranlar nispetinde tevkifat yapılacağı tabiidir.

2- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde, kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış, 4 üncü maddesinde,

"(1) Aşağıda sayılan kurumlar, kurumlar vergisinden muaftır:

"...

k)Tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatifleri. (Kooperatiflerin ortakları dışındaki kişilerle yaptıkları işlemler ile kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda ortakları ile yaptıkları işlemler "ortak dışı" işlemlerdir. Kooperatiflerin faaliyetin icrasına tahsis ettikleri ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan demirbaş, makine, teçhizat, taşıt ve benzeri amortismanına tabi iktisadi kıymetleri elden çıkarmaları ile yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir işyeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz. Kooperatiflerin ortak dışı işlemleri nedeniyle kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme oluşmuş kabul edilir.

Kooperatiflerin, iktisadi işletmelerinden ve tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından kazanç elde etmelerinin ve bu kazançların daha sonra ortaklara dağıtılmasının muafiyete etkisi yoktur. Ortak dışı işlemlerden elde edilen kazançların vergilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.)" hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, tüketim kooperatiflerinin muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın kurumlar vergisi mükellefi olmaları ve kurumlar vergisi beyannamesi vermeleri gerekmektedir.

Öte yandan, aynı Kanunun 1 inci maddesinin son fıkrasında, kurum kazancının gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluşacağı; 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre, ilgili dönemlerde kooperatifiniz tarafından elde edilen fon gelirlerinin beyannameye dahil edilmesi ve kurumlar vergisine tabi tutulması, bu gelirler üzerinden Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi uyarınca kesinti yoluyla ödenmiş olan vergilerin, hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026